

Marcus Lindqvist

Slaget om Hostomels flygplats

Inledning

Desinformation om kriget i Ukraina sprids ständigt via officiella ryska media, trollfabriker, falska konton, proryska bloggar osv.¹ Denna vilseledande information rör det mesta som har med kriget att göra, man kan inte lita på att något är korrekt faktamässigt.

Tyvärr har även många som egentligen borde veta bättre fört vidare sådana ryska lögner – under 2025 återkom t ex vid flera tillfällen uppgifter om att ryssarna intagit städerna Pokrovsk och Kupjansk. Dessa uppgifter återgavs av svenska massmedia, inklusive dagstidningar och TV/Radio, men inte vid något av dessa tillfällen var det korrekt.

Ryska lögner om såväl bakgrunden till kriget som kriget som sådant har i synnerhet fått spridning via nätet, t ex Youtube. Men även vänsterpress har bidragit till detta. Några riktigt absurda exempel på detta förekom i början av invasionen.²

En hel del dumheter har förpassats till glömskan, men det finns också många lögner som fortfarande sprids av proryska sajter och skribenter.

Här behandlas ett sådant exempel: Slaget om Kyiv/Kiev i början av kriget. Utgången av detta fick mycket stor betydelse för fortsättningen, eftersom ryssarna inte lyckades inta huvudstaden, ett faktum som man från ryskt håll envetet försökt bortförklara.

Den s k ”militära specialoperationen” inleddes i gryningen den 24 februari 2022 med angrepp från flera håll, bland annat mot Kyiv/Kiev-området. Men den ryska framryckningen gick inte gick så lätt som många hade trott. Snart fylldes vägarna mot Kiev med enorma kolonner med ryska stridsvagnar, lastbilar m m – ryssarna stoppades nämligen upp vilket orsakade omfattande trafikstockningar.³

Det är uppenbart att ryssarnas hade hoppats att snabbt kunna inta Kiev, avsätta regimen och tillsätta en vasallregim⁴, men det lyckades inte. I stället körde man fast och drabbades av enorma förluster och till slut, i början av april 2022, drog man sig tillbaka. ”Slaget om Kiev” hade förlorats.

Detta är en historieskrivning som inte godtas av Moskva. I stället har man i efterhand påstått att man aldrig haft för avsikt att inta Kiev, en lögn som upprepats till leda av proryska skribenter.

Exempelvis sade den proryske f d schweiziske översten Jacques Baud i en intervju publicerad på den svenska proryska sajten *Global Politics* i september 2022:

2022 förklarade Claude Wild, Schweiz ambassadör i Kiev, i RTS att ryssarna hade ”förlorat slaget om Kiev”. Men i verkligheten fanns det aldrig något ”slag om Kiev”. Det är naturligtvis lätt att hävda att ryssarna inte nådde sina mål – om de aldrig försökte nå dem!

¹ Se [Rysstroll och desinformation](#) för en mer övergripande redogörelse för detta och de metoder som kommit till användning.

² För ett riktigt grovt exempel på detta, se [I fablernas värld med åtföljande skeppsbrott](#)

³ Se t ex: <https://www.sverigesradio.se/artikel/ryska-kolonner-pa-vag-mot-kiev-25-km-fran-stadskarnan>

⁴ Detta bekräftas även av tillfångatagna ryssar, dokument hittade i sönderskjutna ryska stridsvagnar och andra fordon, liksom inifrån Ryssland m m.

Enligt Baud var det bara en skenmanöver för att binda upp ukrainska styrkor:

Operationen kring Kiev var till exempel inte avsedd att ”lura” ukrainarna (och västvärlden) om deras avsikter, utan att tvinga den ukrainska armén att hålla stora styrkor kring huvudstaden och på så sätt ”hålla fast dem”.⁵

I sin bok *Hybris* torgför Ola Tunander samma bortförklaring:

det finns inget som tyder på att Ryssland ville erövra Kyiv. Inledningsvis omringade man staden för att tvinga Ukraina att acceptera förhandlingar och för att binda upp stora ukrainska styrkor, i syfte att underlätta för de ryska styrkorna i öster.

Men en sådan beskrivning av händelseförloppet håller inte streck om man studerar lite närmare hur anfallet mot Kiev faktiskt var upplagt. Det är nämligen så att ryssarna inte bara skickade en stor pansarstyrka mot huvudstaden, utan man vidtog även andra kraftfulla åtgärder för att snabbt kunna besegra Ukraina och avsluta kriget.

Viktigast var det blixtanfall som man redan den 24 februari 2022 inledde med luftburna trupper mot flygplatsen Hostomel (som ligger nordväst om huvudstaden Kiev). Avsikten var inta flygplatsen för att sedan den vägen kunna flyga in förstärkningar och utrustning som skulle sättas in för att snabbt inta Kiev.⁶

Detta var ingen korkad idé. Hade ryssarna lyckats med detta hade de nog ganska snabbt kunnat avsluta ”specialoperationen” och tillsätta en marionettregering (det fanns givetvis proryska element som var villiga att spela en förräddarroll).⁷

Första fasen i denna attack lyckades. Med hjälp av ett stort antal helikoptrar landsattes soldater som intog flygplatsen. Men sedan stötte de på patrull, för de mötte oväntat hårt motstånd från de till en början ganska fåtaliga ukrainska försvararna (c:a 300 man). Ukrainarna kunde också ganska snabbt föra fram artilleri och beskjuta flygplatsen, vilket efter ett tag gjorde det omöjligt för de stora ryska transportflygplanen att landa med förstärkningar – de fick vända om med oförrättat ärende. Striderna om flygplatsen fortsatte flera veckor, men ryssarna lyckades inte säkra den för det avsedda ändamålet.

Efter några dagar, den 26 februari försökte ryssarna dessutom inta en annan flygplats, i Vasylykiv, c:a 40 kilometer söder om centrala Kiev. Men denna gång var ukrainarna bättre förberedda och det angreppet kunde snabbt slås tillbaka.

Utgången av slaget om Hostomel blev med stor sannolikhet avgörande för att ukrainarna kunde stå emot den ryska attacken mot huvudstaden.

Den följande artikeln, som är ett kapitel ur den finländske journalisten Marcus Lindqvists bok *Slaget om Ukraina*, ger en läsvärd redogörelse för detta viktiga slag i början av den ryska invasionen.

⁵ Se avsnittet ”Slaget om Kiev” i [Strålkastarljus på putinkramaren Jacques Baud](#). I sin bok *Operation Z*, s 167-70 för Baud ett utförligare resonemang om detta, men tillför egentligen inget nytt i sak. Han förnekar på nytt att Putin ens skulle ha haft som ”mål att ta över Ukraina och störta dess regering”, och påstår att specialoperationen enbart syftade till att ”eliminera hotet mot den rysktalande befolkningen i Donbass”. Med tanke på hur den faktiska krigföringen och hur man behandlat kriget i ryska media så är detta påstående minst sagt uppseendeväckande – se den omfattande citatsamlingen [Rysslands hotfulla Ukraina-retorik](#).

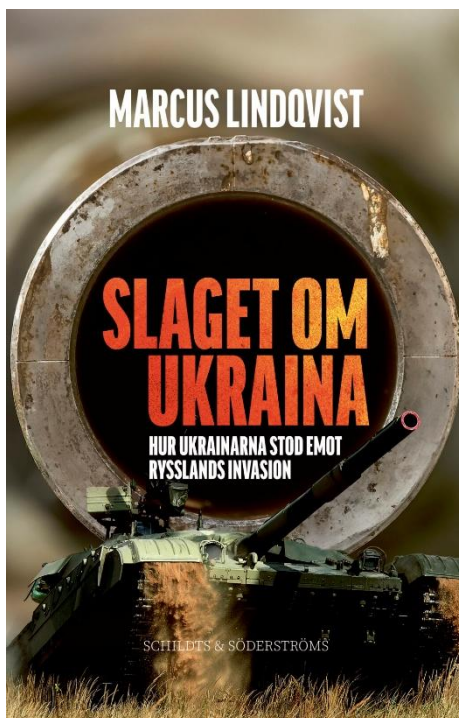
Se även [Scott Ritter EXPLAINS Why Russia Never Captured Kiev...](#) (Intervju på Youtube), som följer samma falska spår som Baud.

⁶ I själva verket hade CIA-chefen William Burns redan den 12 januari 2022 informerat Zelenskyj om att ryssarna planerade att inta Kiev genom att först erövra Hostomels flygplats. (Serhii Plokhly, *Det rysk-ukrainska kriget*, i kapitlet ”Putins krig”)

⁷ Se Igor Burdyga: [Det här är männen som Ryssland ville sätta i ledningen för Ukraina](#)

Utdraget publiceras med författarens medgivande.

/ Martin F

Luftlandsättningen i Hostomel

ELITSOLDATERNA SATT tätt invid varandra i Mi-8-helikoptrarna som dundrade fram ett tiotal meter över floden Dnjepr. Förmodligen var det ingen som pratade. Det här var inte amatörerna i det ryska infanteriet. Det här var elittrupper.

Dnjepr strömmade långsamt under dem, grå och dyster. På så här låg höjd var Mi-8-helikoptrarna osynliga för de ukrainska luftvärnsbatterierna.

Den ryska stridsledningen hade utformat en djärv plan, som var otypisk för rysk doktrin, men inte unik i nutidshistorien. Den påminde om invasionen av Krim 2014.

En luftlandsättningsstyrka hade startat från Belarus strax efter nio på morgonen den 24 februari. Totalt 34 helikoptrar i två vågor, med totalt 200-300 ryska VDV-soldater från 3i:a luftburna gardesbrigaden och 45:e separata spetsnaz-gardesbrigaden.

Spetsnaz, *Spetsialnoje naznatjenije*, står för specialstyrkor, medan VDV, *Vozdusjno-desantnyje vojska*, står för luftburna styrkor.

Mi-8-helikoptrarna eskorterades av ett antal tungt beväpnade attackhelikoptrar av typ Ka-52 och äldre Mi-24. Det var en grå, disig morgon.

Några av elitsoldaterna försökte kanske sova. Det var nog inte så lätt där helikoptern gungade fram på låg höjd. Andra hade säkert stoppat i sig så mycket stimulerande läkemedel att ögonen var stora som tallrikar.

Uppgiften var tydlig och klar. Säkra landningsbanan i Hostomel. Upprätta snabbefästa eldställningar i väntan på förstärkningar som skulle flygas in. Eliminera eventuellt motstånd. Elitsoldaterna var lätt beväpnade, eftersom de hade blivit briefade om att försvarsstyrkan vid Hostomel var underbemannad, oerfaren och saknade tunga vapen. Försvarsstyrkorna skulle förmodligen fly eller kapitulera omedelbart.

Det var ungefär 17 mil från flygbasen utanför Gomel till Kiev. Luftlandsättningsstyrkan förväntades inte stöta på några hinder, eftersom det ukrainska luftvärdet skulle

vara försatt ur spel. Två viktiga luftvärnssystem som övervakade den norra delen av Dnjepr hade redan förstörts.

Vjatsjeslav hade inte fått många timmars sömn. Kvällen innan hade den ukrainska löjtnanten gått på bio med sin flickvän, trots att han hade haft en obehaglig känsla av att någonting var på gång. Det ukrainska nationalgardets Omega-specialstyrkor hade under de senaste veckorna övat för ett anfall mot flygplatsen i Hostomel. Vjatsjeslavs ledighet dagen innan hade blivit indragen. Han väcktes vid femtiden på morgonen av att de första kryssningsrobotarna detonerade i Kiev.

Kozak-trupptransportfordonet stannade utanför kasernbyggnaden i Hostomel. Vjatsjeslav hoppade ut, tände en cigarett och hälsade på chefen för brigaden som ansvarade för försvaret av flygplatsen. Allra först ville han veta vilka tunga vapen de hade.

Blyat, det måste vara någon som jävlas med mig, tänkte Vjatsjeslav då han fick veta att det bara fanns några trupptransportfordon, ett par 23 millimeters luftvärnskanoner och ett litet antal bärbara Iglu-luftvärnsrobotar till förfogande. Av sina överordnade hade han fått höra att det inte var nödvändigt att ta med sig några luftvärnsvapen, eftersom allt som behövdes fanns vid flygplatsen. Krigets första ”uppdrag 200”, sa han senare i en intervju. Talet 200 betecknar i sovjetisk militärkultur transport av döda soldater, och har kommit att bli en allmän benämning för stupad.

Det värsta av allt var att största delen av den 4:e brigaden i Ukrainas nationalgarde, även kallad den 4:e snabbinsatsbrigaden, i december hade förflyttats till Luhansk i östra Ukraina. Snabb-insatsbrigaden bestod till stor del av erfarna soldater, som krigat i Donbass och året innan drillats av kanadensiska instruktörer. Men nu hade alltså soldaterna, stridsvagnarna och artilleriet placerats i östra Ukraina. Den ukrainska stridsledningen var inte övertygad om att Ryssland verkligen planerade en invasion, men i så fall ansågs det enda logiska alternativet vara att ryssarna skulle inleda sin offensiv i östra Ukraina. Endast ett par hundra beväringar fanns i februari 2022 kvar för att försvara flygplatsen mot ett fientligt anfall.

Det kunde ha varit ännu värre. I närheten av kasernbyggnaden fanns ett par rykande kratrar. Två kryssningsrobotar hade detonerat vid flygplatsen under morgonen. De hade missat sitt mål med bara några tiotals meter.

Vjatsjeslav delade ut order. Omega-specialstyrkorna tog med sig några luftvärnsrobotar och ammunition, och placerade sig i skogsremorna runt flygplatsen. En pluton av nationalgardets styrkor körde till andra sidan av landningsbanan för att bemanna luftvärnskanonerna. Vjatsjeslav undrade hur det skulle gå för beväringarna.

Omkring fyra på morgonen hade de första explosionerna hörts i såväl den ukrainska huvudstaden Kiev som i Charkiv och Odessa. Den första svärmen av ryska kryssningsrobotar hade då avfyrats av strategiska bombplan, och av krigsfartyg och ubåtar i Svarta havet. Ryssarna försökte lamslå Ukrainas försvar inför det planerade kuppförsocket. Flygbaser, luftvärnsbatterier, ammunitionsförråd, kaserner och andra militära anläggningar attackerades. Drönare, attrapper och elektronisk krigföring användes för att överbelasta det ukrainska luftvärdet. Ukrainarna klarade av att skjuta ned endast 15-20 procent av de hundratals kryssningsrobotar som avfyrades under den första morgonen av Rysslands invasionskrig.

Vid sjutiden, strax efter soluppgången, lade Ukrainas president Volodymyr Zelenskyj ut ett videoklipp där han berättade att landet blivit attackerat av Ryssland och utlyste undantagstillstånd. Zelenskyj hade filmat videoklipppet med sin egen mobiltelefon. Invånarna kunde följa kriget i direktsända nyhetssändningar. En del råkade i panik och försökte fly huvudstaden.

I september 2021 hade Ryssland utfört den största stridsövningen i sitt västra militär-distrikt sedan 1981: Zapad 2021. Bland de 200 000 man som deltog i Zapad 2021 fanns även 4 000 VDV-soldater. I ryska Nizjnij Novgorod och belarusiska Brest övade 31:a separata luftburna brigaden och 76:e luftburna gardesdivisionen luftlandsättningar med helikopter, medan Vladimir Putin, Rysslands generalstabschef Valerij Gerasimov och Belarus president Aleksandr Lukasjenko nött övervakade stridsövningarna.

I Kaliningrad utförde 76:e luftburna gardesdivisionen, baserad i Pskov, luftlandsättning av cirka 300 soldater och 12 BMD-stridsfordon. Det skedde från 800 meters höjd med tio Il-76-transportplan. VDV-styrkorna förstörde under stridsövningen fientliga kommandocentraler, etablerade ett brohuvud och utförde räder för att eliminera framskjutna fientliga ställningar.

I efterhand såg många västerländska analytiker Zapad 2021 som en generalrepetition för Rysslands invasionskrig i Ukraina. Morgonen den 24 februari låg den 76:e luftburna gardesdivisionen i beredskap i Pskov, endast två mil öster om den estniska gränsen. Soldater, ammunition och stridsfordon rullades ombord på tunga transportplan av typ Il-76, precis som under övningen fem månader tidigare.

Putin var övertygad om att den militära specialoperationen skulle vara lika okomplicerad som åtta år tidigare, då han beslutat att införliva den ukrainska halvön Krim med Ryssland. Omvärlden hann inte ens reagera innan allting var över den gången.

I februari 2014 hade de olympiska vinterspelen i ryska Sotji precis avslutats. Putin hade stått i centrum för världens uppmärksamhet, han hade uppvaktats av världsledare. Ryssland var starkare än någonsin förut sedan Sovjetunionens kollaps, det oundvikliga sammanbrottet som den ryska presidenten tidigare hade kallat för århundradets största geopolitiska tragedi.

Efter Sovjetunionens sammanbrott hade Ukraina blivit självständigt 1991. Men Ryssland hade fortsatt att göra anspråk på militärbasen i Sevastopol, på sydspetsen av Krimhalvön vid Svarta havet. Ukraina tvingades underteckna det så kallade Charkivavtalet som gav Ryssland tillgång till Sevastopol och dess strategiskt viktiga hamn. Sevastopol användes som högkvarter för den ryska svartahavsflottan.

Charkivavtalet var ursprungligen i kraft till 2017, men 2010 ville Ukrainas rysk-sinnade president Viktor Janukovyjtj förnya överenskommelsen. Förslaget mötte stort motstånd bland oppositionen i Ukraina. Ett knytnävsslagsmål bröt ut i det ukrainska parlamentet när det kontroversiella förslaget framfördes. Oppositionspolitiker vecklade ut den ukrainska flaggan.

I februari 2014 pågick utbredda demonstrationer mot Janukovyjtj. Prickskyttar dödade tiotals demonstranter. Till slut tvingades Janukovyjtj fly.

Under tiden förflyttade Putin i hemlighet mera trupper till Sevastopol. I slutet av februari 2014 intogs Krim av ryska specialsoldater som ockuperade parlamentsbyggnaden, upprättade vägspärrar och tillsatte en marionettregim. Soldsoldaterna saknade nationalbeteckningar, vilket gav dem öknamnet ”små gröna män”. Efter en skenbar folkomröstning annekterade Ryssland Krim. Omvärlden betraktade det som en olaglig ockupation, men det lät sig Putin inte bekymras av.

Putin nöjde sig inte med Krim. Han ville ha hela Ukraina. Han ville avsätta den väst-sinnade, demokratiskt valda politiska ledningen i Kiev, inklusive president Zelenskyj. Han ville ha Zelenskyjs huvud på ett fat.

Den federala säkerhetstjänsten FSB hade försäkrat Putin att den ukrainska befolkningen var på Rysslands sida. Det fanns ingen orsak för honom att tro att den militära specialoperationen i februari 2022 skulle vara svårare än annekteringen av Krim. Specialstyrkorna skulle gripa Zelenskyj och den ukrainska militären skulle kapitulera.

De ryska helikoptrarna närmade sig Kiev, och elitsoldaterna satt fokuserade i helikoptrarna. Om luftlandsättningsstyrkan mot förmodan stötte på motstånd, var det meningen att de tungt beväpnade attackhelikoptrarna skulle rensa målområdet. Ka-52, även kallad Alligator, är enligt rysk propaganda världens bästa attackhelikopter. En flygande stridsvagn. Den har utmärkt manöverförmåga tack vare att den har koaxialrotorer, en dubbel uppsättning rotorer ovanpå varandra som snurrar åt olika håll. Bepansringen uppges tåla 23 millimeters luftvärnsprojektiler och den är beväpnad med en 30 millimeters automatkanon, Vichrpansarvärnsrobotar och 80 millimeters raketer. Koaxialrotorerna ger också större stabilitet och gör att helikoptern inte behöver någon stjärtrotor, vilket gör den mindre sårbar i strid. En unik egenskap är tvåmannabesättningens katapultstolar, vilka förstås inte skulle behövas, eftersom attackhelikoptern sades vara osårbar. Å andra sidan har Ryssland haft en tendens att överdriva kapaciteten hos sina vapensystem.

Flygplatsen i Hostomel, eller Antonov-flygplatsen som den kallas efter flygplanstillverkaren som ägde den, låg ungefär 25 kilometer utanför Kiev. Den ryska stridsledningen bedömde att den bara var lätt befäst, vilket gjorde den till ett utmärkt mål för en blixtoperation med specialstyrkor.

Antonov-flygplatsen lämpade sig även för tunga transportplan. I själva verket var världens största flygplan, det sovjetiska transportplanet Antonov An-225, stationerat i Hostomel. Mrija drömmen – var det enda planet av sitt slag, med ett vingspann på 88,4 meter, en längd på 84 meter och en dödvikt på 285 ton. Den 3,5 kilometer långa landningsbanan skulle användas för att flyga in förstärkningar efter att specialstyrkorna säkrat omgivningen. Amerikanerna hade varnat Ukraina för att flygplatsen var ett eventuellt mål för Ryssland. Den ukrainska högsta ledningen tonade ned invasionshotet.

Det ukrainska försvaret leddes av general Valerij Zaluznyj, som president Zelenskyj hade utsett till överbefälhavare i juli 2021. Han ansågs representera en ny generation av ukrainska kommandörer.

Den 72:a mekaniserade brigaden hade ansvaret för försvaret av Kiev, men den var stationerad i Bila Tserkva cirka nio mil söder om huvudstaden. Brigaden var kraftigt underbemannad och nådde bara upp till 50-60 procent av sin fulla styrka. Trupperna hade inte intagit försvarsställningar runt Kiev trots det uppenbara invasionshotet, eftersom den ukrainska ledningen inte ville skapa panik bland invånarna.

Brigadens trupper hann inte komma till flygplatsens undsättning under morgontimmarna. Stridsfordonen fastnade i trafikstockningar, då många av huvudstadens invånare försökte fly.

Den civila markpersonalen anade att någonting var i görningen och bestämde sig för att flytta jätteflygplanet Mrija till en skild hangar så det inte skulle bli skadat.

Då de ryska helikoptrarna vid halvelvtiden nådde fram till vattenkraftverket i Kiev girade de skarpt till höger. Helikopterpiloterna var inte medvetna om att de observerades. De hajade säkert till när varningslamporna signalerade om en inkommande luftvärnsrobot, men det var för sent. I följande ögonblick träffades en av Ka-52:orna.

Händelseförloppet videofilmades av civila. Den rykande Ka52-helikopterns besättning tvingades kraschlanda. Ytterligare en Mi-24-attackhelikopter träffades, förlorade

snabbt höjd och försvann under Dnjeprs mörka yta. Om det var någon av elitsoldaterna som slumrat till tidigare var de alla åtminstone vakna nu. De övriga helikopterna avfyra skenmål. ”Vi förlorade vår ledare direkt i den första attacken”, sa en av de ryska helikopterpiloterna senare i en intervju. Han hade överlevt nödlandningen.

Den initiala vågen av kryssningsrobotar, flygräder och raketer hade förorsakat förvirring i de ukrainska leden, men inte varit så effektiv som den ryska stridsledningen hade räknat med. Största delen av Ukrainas mobila luftvärnsenheter förblev intakta eftersom ryssarna inte lyckats lokalisera dem.

Den ryska stridsledningen hade gjort upp en lång lista över mål, men den var delvis inaktuell. Militära anläggningar som inte varit i bruk på årtal jämnades med marken. I andra fall attackerades luftvärnsbatterier, landningsbanor och andra mål med för lätt ammunition, vilket ledde till att de förblev funktionsdugliga. De ryska stridsflygplanerna slarvade därtill med att utvärdera effekterna av flygräderna, vilket gav den ryska stridsledningen en felaktig lägesbild. Ryssarna utgick från att mål som attackerats var utslagna, vilket långt ifrån alltid var fallet.

Vjatjeslav hörde det olycksbådande dånet från många helikoptrar. De ukrainska gardesstyrkorna spanade mot horisonten. De hade fått veta att även egna helikoptrar var aktiva i området, men alla tvivel om nationalitet undanröjdes när svärmen av helikoptrar dök upp över horisonten.

Attackhelikoptrarnas automatkanoner smattrade, raketer detonerade runt flygplatsen och flera av gardessoldaterna drabbades av panik. Markpersonalen sprang mot bombskyddet som låg under kafeterian. Det gjorde även de obeväpnade gränsvakterna. En del av gardessoldaterna sökte också skydd.

Ukrainarna öppnade eld med Zu-23-luftvärnskanonerna i den borte ändan av flygplatsen. Fyra av transporthelikoptrarna lyckades landa på landningsbanan. VDV-soldaterna hoppade ut, men blev omedelbart beskjutna av Omega-specialstyrkorna som positionerat sig för att möta luftlandsättningen. Luftvärnskanonerna hamrade transporthelikoptrarna som landat. En del av de ryska elitsoldaterna hann söka skydd i terrängen.

Attackhelikoptrarna svepte parvis över flygplatsen, avfyra mot allt som rörde sig och försvann bakom trädtopparna i närheten. Ruslan, en 22-åring från Kiev som hade haft vaktjänst under morgonen, tryckte sig mot marken. Han hade blivit värvad för ett par månader sedan. Han kramade om Iglaluftvärnsroboten han fått.

Ruslan hade avfyra övningsrobotar, men aldrig en skarp luftvärnsrobot. Han var osäker om den skulle fungera. Det fanns två alternativ. Han kunde stanna kvar i skydd av granen, ryssarna skulle inte se honom. Han kunde också avfyra, vilket omedelbart skulle göra honom till en potentiell måltavla.

Ruslan höjde luftvärnsroboten, riktade den mot en av attackhelikoptrarna och väntade tills den passerat honom. Då avfyra han. Helikoptern svängde om, och Ruslan slängde ifrån sig röret och började springa. Medan han sprang tittade han sig över axeln. Helikoptern lämnade en rökslinga efter sig när den tumlade mot marken. Han hade träffat. Helikoptern kraschlandade i en by några kilometer utanför Hostomel. Synen av den nedskjutna helikoptern förbättrade omedelbart gardessoldaternas stridsmoral. Deras vapen var effektiva mot helikoptrarna.

Vjatjeslav följde den rykande helikoptern med blicken. Det var kanske inte hopplöst trots allt.

En annan av de ryska Ka-52:orna dånade över flygplatsen, medan dess 30 millimeters automatkanon smattrade. Sergei, en ukrainsk löjtnant i nationalgardet, placerade en luftvärnsrobot på sin axel, förberedde den för avfyrning, fällde upp siktet och riktade vapnet mot helikoptern, som kom rakt mot honom. Attackhelikoptern var redan så nära att målsökaren inte låste sig på den. Helikoptern flög över honom. Sergei vände sig om, riktade vapnet på nytt och avfyrade. Han träffade. Helikoptern förvandlades till ett eldklot som kraschade på flygplatsen. Ingen kunde ha överlevt. Det rykande metallskrotet skulle ligga kvar på landningsbanan i flera månader, som ett monument över slaget.

Ukrainarna öste på med luftvärnskanonerna. En Mi-24:a fattade eld, snurrade runt i luften och kraschade. Ett stort rökmoln spred sig över landningsbanan.

De ryska transporthelikoptrarna började landsätta trupper längre bort från landningsbanan, vid skogsbrynet norr om Hostomel. VDV-styrkorna ryckte fram i diamantformation. De var beväpnade med automatkarbiner, granater, kulsprutor och pansarskott. Det var uppenbart att de var yrkessoldater – de var vältränade och utnyttjade terrängen.

Döda ryssar på ett skadat BMD-2 pansarskyttefordon under slaget om Hostomel. Licens CC BY- 4.0

De ukrainska försvarsstyrkorna var okoordinerade. Specialstyrkorna, Omega-gruppen och nationalgardet använde olika radiofrekvenser, så de kunde inte kommunicera direkt med varann. Vid några tillfällen var de nära att beskjuta varandra, men förluster av egen eld undveks. Det blev inte mindre kaotiskt av att en del av nationalgardes-soldaterna inte hunnit dra på sig sina uniformer utan bar civil klädsel.

De ukrainska gardessoldaterna fick snabbt ont om ammunition. Luftvärnsrobotarna var slut. De tvingades dra sig tillbaka redan efter ett par timmars strid.

Vjatjeslav såg att gardessoldaterna började retirera. Han gav sina män order om att skydda deras reträtt, innan de själva drog sig tillbaka.

Även Zu-23-luftvärnskanonerna hade slut på ammunition. De tjugo gardessoldater som hade haft till uppgift att bemanna luftvärnskanonerna lyckades inte evakuera sig, utan blev tillfångatagna av de ryska soldaterna. De blev invasionskrigets första krigsfångar. Markpersonalen som hade tagit sig till bombskyddet greps också. De ryska soldaterna försäkrade dem om att de inte behövde vara rädda. Ryssarna sa sig ha kommit för att befria dem. CNN:s tv-kameror filmade de ryska VDV-soldaterna, som patrullerade runt flygplatsen. De var omiskännliga med det orange-svarta Sankt Georgsbandet. Tv-bilderna spred sig världen över. Efter en stund släpptes den civila markpersonalen.

Efter att de ryska luftburna styrkorna hade säkrat sitt brohuvud vid flygplatsen i Hostomel lyfte 11-76 transportplanen från Pskov. Det var totalt arton transportplan med uppemot tusen man ombord. President Vladimir Putins så kallade militära specialoperation gick enligt planerna. Framme i Kiev skulle styrkorna utvidga brohuvudet, invänta ytterligare förstärkningar och gripa landets politiska ledning.

VDV-styrkorna upprättade försvarsställningar vid flygplatsen, men de saknade tyngre utrustning. Deras understöd bestod av ett par Su-25-attackplan, som svepte över Hostomel innan de återvände till sin flygbas. VDV-styrkorna fick order om att inte avancera längre förrän förstärkningar anlät.

Under tiden hade delar av den ukrainska 72:a mekaniserade brigaden hunnit fram till Kiev. Trupperna hade satt sig i rörelse redan under natten, innan de första kryssningsrobotarna träffade Kiev. Stridsvagnarna fördröjdes av trafikstockningarna, men en del av den tunga utrustningen hade nått fram under eftermiddagen den 24 februari.

Transporthelikoptrar lyfte från den ukrainska militärbasen i Zjytomyr, tio mil västerut. Delar av 80:e luftburna brigaden, 95:e luftburna brigaden och 3:e SSO-specialregementet luftlandsattes i närheten av Hostomel. De avancerade snabbt mot den ockuperade Antonov-flygplatsen.

Under eftermiddagen uppgav president Zelenskyj att flygplatsen var omringad av ukrainska styrkor. Han gav order om att utplåna invasionsstyrkorna. Specialstyrkorna ryckte fram mot flygplatsen, men de ryska styrkorna hade hunnit upprätta lätt befästa kulsprutenästen som försvårade en stormning.

Den 72:e mekaniserade brigadens artilleri placerades ut i Kiev. Brigadkommendören Oleksandr Vdovitjenko var i kontakt med general Oleksandr Syrskyj, som ledde försvaret av huvudstaden. Han fick veta att ryssarnas transportplan redan hade startat mot Hostomel. Deras flygfärd skulle ta uppskattningsvis två timmar.

Brigadkommendören fick order om att öppna eld mot flygplatsen. De gamla sovjetiska artilleripjäserna hamrade flygplatsen. Ett par ukrainska Su-24-attackplan avfyrade raketer mot flygplatsen, fast det ena blev nedskjutet av en luftvärnsrobot. Landningsbanorna skadades, vilket skulle försvåra en landning. Det var troligen också avsikten.

De ryska transportplanens piloter fick nya order, de skulle vända om till Pskov. Den exakta orsaken har inte klarlagts. Ryssarna hade redan förlorat flera helikoptrar. De ville kanske inte förlora de dyrbara transportplanen. Även om de hade lyckats landa, skulle landsättningsstyrkorna hamnat direkt under det ukrainska artilleriets beskjutning.

Under kvällen stormade ukrainska specialstyrkor flygplatsen, med understöd av den 72:e mekaniserade brigaden. Även den frivilliga georgiska legionen deltog i striderna. Legionens kommandör hävdade i en intervju att han kört över en av de ryska soldaterna med sin BMW efter att hans ammunition tagit slut. Under kvällen lade den 4:e snabbinsatsbrigaden ut ett inlägg där soldater poserade vid flygplatsen med en ukrainsk flagga som såg ut att vara genomborrad av kulhål.

Enligt det ryska försvarsministeriets initiala rapport hade luftlandsättningen varit en klinisk succé. Inte en enda rysk soldat sades ha skadats, medan flera hundra ukrainska nationalisterna påstods ha eliminerats. Försvarsministeriets talesperson, generalmajor Igor Konasjenkov, underströk felaktigt att det var ukrainska nationalisterna, alltså inte reguljära soldater.

I verkligheten kan luftlandsättningen ses som ett operativt nederlag för Ryssland. Det är oklart hur många ryssar som stupade, men det finns bevis för att de ryska förlusterna uppgick till tiotals soldater. En del blev tillfångatagna, medan en del skingrades i skogarna väster om Hostomel. De ukrainska förlusterna var små. Inte en enda av nationalgardets män stupade, enligt Ukrainas egen utsago, men åtminstone en av markpersonalen och en räddningsarbetare uppgavs ha dödats.

De ukrainska styrkorna hade avvärjt Rysslands kupp försök, men det var på håret. Om ryssarna lyckats med att hålla flygplatsen hade invasionskriget fått en helt annorlunda vändning. Om förstärkningarna anlant med soldater, stridsvagnar och stridsfordon kunde den ryska invasionsstyrkan ha avancerat direkt mot Kiev. De ukrainska försvarsstyrkorna var fortfarande oorganiserade.

Kriget hade kunnat vara över inom ett par dagar, precis som Putin hade föreställt sig. Ryssarnas stridsvagnskolonner närmade sig dock Hostomel från Belarus. Tiden som fanns kvar innan de skulle nå utkanterna av Kiev räknades i timmar snarare än dagar. Ukrainarna drog sig tillbaka. Den 2:a mekaniserade bataljonen av den 72:a mekaniserade brigaden upprättade en försvarslinje vid Irpin-floden öster om Hostomel.

Rysslands kupp försök avslöjade en del om tanke sättet inom den ryska stridsledningen. Inställningen var överdrivet optimistisk, till den punkt att de ryska kommandörerna hade föreställt sig att de inledande flygräderna skulle ha lamslagit det ukrainska försvaret. Den här typen av strategiska felberäkningar präglade det första skedet av Rysslands invasionskrig.

Striden vid Hostomel ledde också till en rad slutsatser om modern krigföring. En av dem var att helikopterburna styrkor var sårbara för motåtgärder, det vill säga luftvärn. Även bärbara luftvärnsrobotar var effektiva, särskilt mot långsammare mål som flyger på låg höjd.

Mrija, världens största transportplan, förstördes under striderna i Hostomel [se fotot]. Det är oklart vem som förstörde Mrijas hangar, den kan ha blivit träffad av de ryska helikoptrarnas raketer, eller av ukrainarnas artilleri som besköt flygplatsen. Den kan också ha blivit antänd av en av de nedskjutna ryska helikoptrarna.

”Ryssland har förstört vår Mrija. Men de kommer aldrig att kunna förstöra vår dröm om en stark, fri och demokratisk europeisk stat. Vi ska segra!” skrev den ukrainska utrikesministern Dmitro Kuleba på sociala medier.

Det misslyckade kupp försöket hade betydande konsekvenser för hur kriget utvecklades. Den ryska stridsledningen hade planerat att stridsvagnskolonnerna skulle rulla in i Kiev utan att möta motstånd, efter att luftlandsättningsstyrkorna säkrat huvudstaden. Så blev det inte.

Vraket av världens största transportflygplan. Foto: Oleksandr Ratushniak. Licens CC BY-SA 4.0.

Stridsvagnskolonnerna var på väg mot Kiev, men truppernas uppgift hade blivit avsevärt svårare.

Den ryska stridsledningen märkte också snabbt att ukrainarna inte tänkte ge sig frivilligt. Tvärtom, de ukrainska styrkorna erbjöd ett stenhårt motstånd.

Huvudstaden Kievs öde låg fortfarande i vågskålen. Tiotals ryska brigader hade redan korsat gränsen från Ryssland och Belarus. Skulle den ukrainska stridsledningen hinna mobilisera försvaret innan stridsvagnskolonnerna nådde fram? De följande dygnet skulle bli avgörande.

Lästips

Slaget om Hostomel-flygplatsen:

Artiklar:

[Battle of Antonov Airport](#) (Wikipedia)

[The fight for Hostomel airfield. How the gates to Kyiv stayed locked](#) (BBC)

Videos:

[The Hidden Battle that Saved Ukraine](#)

[Battle for Hostomel Airport – Animated Analysis](#)

Kort rysk video: [Short video shows Russia's battle for Hostomel airport ...](#)

[Why Russia's Invasion into Ukraine Failed on Arrival](#)

Prorysk desinfo:

Jag (Martin Fahlgren) har skrivit ett flertal artiklar som tar upp den lögnaktiga proryska historieskrivningen. Här följer exempel på sådana – de flesta är skrivna 2022-2023:

[I fablernas värld med åtföljande skeppsbrott](#)

[Med historien som fiende – ordföranden i Sveriges Fredsråd](#)

[Strålkastarljus på putinkramaren Jacques Baud](#) och [Jacques Baud om Majdanupproret](#)

[Scott Ritter – Putins amerikanske agitator](#)
[Annekteringen av Krim och upproret i östra Ukraina 2014](#)
[Häpnadsväckande förlustsiffror](#)
[Fredsforskaren Ola Tunander om kriget i Ukraina](#)

På *marxistarkiv.se* finns ett stort antal (hundratals) texter om kriget i Ukraina och dess bakgrundshistoria. Många av dessa tar upp olika aspekter av den proryska historien. Se: [Ukraina](#)